

MOT BARNSEXHANDEL

ECPAT Hotline 2015

Dokumenterade sexuella övergrepp på barn
på internet – en årsrapport

INNEHÅLL

ECPAT Hotline	4
Sammanfattning	6
Sexuella övergrepp på barn på internet	10
Lagstiftningen	14
Vad berättar statistiken?	16
Trender och utmaningar	22
Slutsatser	26
Statistik 2015	28

ECPAT Sverige, april 2016

Rapporten innehåller data från ECPAT Hotline, insamlad under perioden 1 januari till 31 december 2015.

Rapportförfattare: Thomas Andersson, Caroline Persson

info@ecpat.se

www.ecpat.se

www.ecpathotline.se

 ECPATSverige

 @ECPATSverige

ECPAT Hotline rapport 2015

ECPAT Sverige

ECPAT Sverige är en barnrättsorganisation som arbetar för en värld fri från barnsexhandel, för att sexuella övergrepp mot barn ska stoppas innan de begås.

ECPAT fokuserar på brott som begås i Sverige, av svenskar utomlands eller online. Genom förebyggande arbete slår organisationen mot den efterfrågan och lönsamhet som driver handeln med barn framåt. ECPAT Sverige ingår i ett globalt ECPAT-nätverk, med 83 medlemsorganisationer i 90 länder.

ECPAT Sverige arbetar med påverkansarbete, samverkan med myndigheter och näringsliv, samt informations- och kunskapsspridning.

Den här rapporten handlar inte om barnpornografi

Bilder och filmer som skildrar sexuella övergrepp på barn delas mellan förövare runt om i världen via internet, i en omfattande brottslighet som utnyttjar nätets möjligheter och drivs av efterfrågan. Mängden övergreppsmaterial som finns tillgängligt ökar exponentiellt, och varje delning av ett dokumenterat sexuellt övergrepp på ett barn är en allvarlig kränkning av barnets rättigheter.

Sedan internet kom har brottsligheten förändrats i grunden. Mobiltelefoner, snabbare hastigheter för data- trafik, möjligheter att lagra allt större mängd data och anonymiserings- och krypteringstjänster hör till de tekniska framsteg som tyvärr även underlättar för kriminella. Inte minst handlar det om förövarens möjlighet idag att skapa sig och bli en del av ett större nätverk med likasinnade. I dessa forum kan förövarna inte bara dela övergreppsmaterial, utan också diskutera dessa tekniska hjälpmedel, tipsa varandra inför resor och om hur det går att skydda sig från upptäckt.

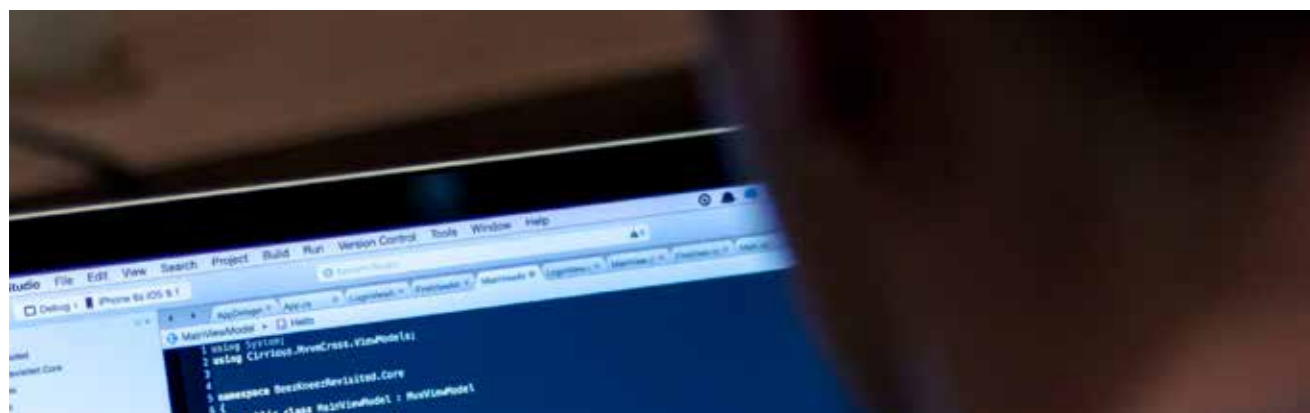
ECPAT Hotline tar emot tips på barnsexhandel från allmänheten och samarbetar med polis och den internationella hotlineorganisationen INHOPE. ECPAT Hotline arbetar för att motarbeta barnsexhandel och främja identifieringen av barn och förövare. 2015 inkom 5 430 tips på misstänkt barnsexhandel.

Med denna rapport vill vi berätta om det arbete som ECPAT Hotline genomförde under 2015. Rapporten innehåller statistik från året, men också de trender och utmaningar som ECPAT identifierat.

Barnpornografi, som det heter i lagen, är inte en rättvisande benämning på de bilder och filmer som skildrar sexuella övergrepp på barn som delas på internet. Därför handlar den här rapporten inte om "barnpornografi", den termen återspeglar inte verkligheten utan finns bara i lagboken. I många länder har termen barnpornografi ersatts av begrepp som bättre beskriver vad det faktiskt handlar om. Rapporten handlar om de bilder och filmer som utgör bevismaterial på sexualbrott mot barn: dokumenterade sexuella övergrepp. Även i svensk lagstiftning måste brottet benämnas korrekt.

Anders L Pettersson,
generalsekreterare ECPAT Sverige

Global samverkan mot global brottslighet

Vad är ECPAT Hotline?

ECPAT Hotline är en anmälningssida som tar emot tips på alla former av kommersiell sexuell exploatering av barn, barnsexhandel. Det kan röra:

- Dokumenterade sexuella övergrepp på barn, det som i lagen kallas barnpornografi.
- Groomingbrott, när en vuxen person tar kontakt med ett barn i syfte att begå ett sexuellt övergrepp.
- Resande förövare, som rest inom landet eller utomlands för att begå sexuella övergrepp på barn.
- Människohandel med barn för sexuella ändamål.

ECPAT Hotline tar emot tips från allmänheten, och från hotlines i andra länder genom organisationen INHOPE. Tipsen granskas och skickas vidare till svensk polis eller hotline i annat land.

Varje tips är viktigt, i förlängningen kan det bidra till att övergreppssituationer stoppas i och med identifieringen av en förövare och/eller ett barn.

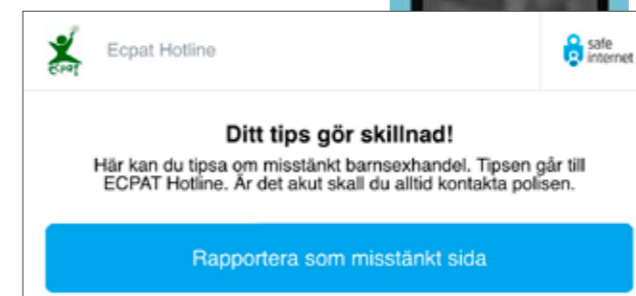
Syfte med ECPAT Hotline

Syftet med ECPAT Hotline är att vara en global sektoröverskridande samverkan mot global brottslighet som medför att:

- Polisen får fler relevanta tips och kan identifiera fler barn.
- Övergreppsmaterialet hamnar direkt hos polis i rätt land.
- Snabb nedtagning av illegalt material på publika webbsidor.
- Allmänheten kan anmäla anonymt.
- Slå mot lönsamheten och försvåra åtkomsten till materialet.

Hur går det till?

På ecpathotline.se finns en enkel rapportfunktion, där den som vill kan vara anonym. ECPAT Hotline har då ingen möjlighet att kontakta den som lämnat tipset. Det kan vara värdefullt för polisen att etablera en kontakt, varför det alltid är bäst att tipsa polisen direkt eller lämna kontaktinformation. Det är också möjligt att tipsa via ECPAT Hotlines infomail, dock inte anonymt. Ett tredje alternativ för den med ett Telenorabonnemang är att tipsa via Telenor Safe Report. Telenor Safe Report finns som bokmärke i iPhone och som app för Android. Dessa tips går direkt till ECPAT Hotline. Den som lämnar tipset får ett referensnummer, som gör det möjligt för tipsaren att kontakta ECPAT Hotline och följa upp tipset om anledning finns.

Vad ska tipset innehålla?

När det handlar om dokumenterade sexuella övergrepp på barn räcker en länk och eventuellt lösenord till den misstänkta webbsidan, bilden eller filmen för att tipset ska kunna hanteras.

När det gäller tips på annan sexuell exploatering av barn, till exempel en misstanke om en svensk som under resa utsatt barn för sexuell exploatering eller när en vuxen tagit kontakt med ett barn i sexuellt syfte, krävs ofta mer information. Uppgifter om *vad*, *var* och *vem* blir då viktigt. När det gäller misstankar om sexualbrott mot barn på internet, exempelvis groomingbrott och utnyttjande av barn för sexuell posering, kan ett forum och den misstänktes alias, mailadress eller liknande vara tillräckligt, men all information om brottet hjälper. Sparade chattkonversationer och skärmdumpar från videosamtal kan vara av stor betydelse om anmälan senare leder till utredning, men det behöver inte skickas till ECPAT Hotline.

Terminologi

I denna rapport används den terminologi för sexualbrott mot barn som förespråkas av rättsväsende och barnrättsorganisationer globalt. I svensk lagstiftning används begrepp som barnpornografi, en term som ECPAT inte anser ger en rättvisande bild av vad brottet innebär. Att benämna brottet som pornografi ger det sexuella övergreppet legitimitet och antyder delaktighet från barnets sida. Ett barn kan aldrig samtycka till sexuella övergrepp, och produktion av bilder eller filmer av sexuella övergrepp på barn är ett

grovt brott mot barnet. ECPAT Sverige använder istället begreppet dokumenterade sexuella övergrepp på barn* eller övergreppsmaterial. Av samma anledning använder ECPAT Sverige inte begrepp som till exempel barnprostitution. I vår kommunikation används begreppen ibland i syfte att skapa förståelse, exempelvis när befintlig lagstiftning diskuteras.

*Dokumenterade sexuella övergrepp på barn är en av de termer som Interpol rekommenderar istället för det missvisande ordet barnpornografi. Läs mer om rekommenderad terminologi på www.interpol.int/Crime-areas/Crimes-against-children/Appropriate-terminology

Vad händer med ett tips?

1
ECPAT Hotline får in ett tips från en privatperson, eller från en hotline i annat land som spårat dokumenterade sexuella övergrepp på barn till svensk server.

2
ECPAT Hotline mottar tipset och granskar det.

3
Om tipset rör människohandel, grooming eller resande förövare, eller på annat sätt kan identifiera ett barn eller en förövare i Sverige, skickas tipset direkt vidare till svensk polis.

4
Om tipset består av en länk till dokumenterade sexuella övergrepp på barn på internet, så spåras serverns placering.

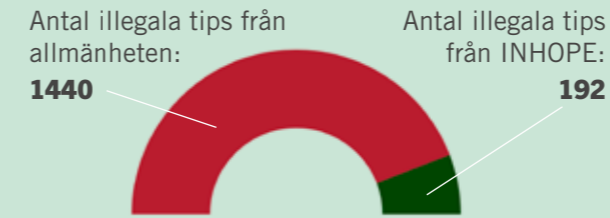
5
Är servern placerad i ett annat land skickas tipset vidare till en hotline i det landet.

6
Är servern placerad i Sverige, eller i ett land som saknar nationell hotline, skickas tipset till svensk polis. Polisen utreder och ECPAT Sverige kontaktar sajtägaren för nedtagning av materialet.

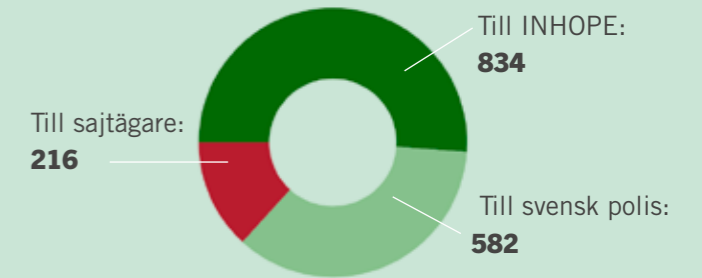
Totalt antal inkomna tips till ECPAT Hotline under 2015:

5430

30% av tipsen bedömdes vara illegala: **1632**

HANTERING AV ILLEGALA TIPS: 1632

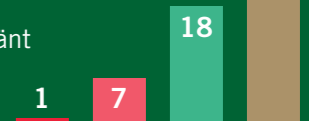

Kännedomen om ECPAT Hotline har ökat

ECPAT Sverige mäter svenskarnas kännedom om ECPAT Hotline årligen genom en YouGov-undersökning. 2015 kunde en uppgång noteras om än från en låg nivå. Ökningen kan vara ett resultat från en annonsering som ECPAT Sverige genomförde i december 2014, som bland annat bestod av en informationsfilm på YouTube. På rapportens baksida återfinns en bild från 2015 års annonsering.

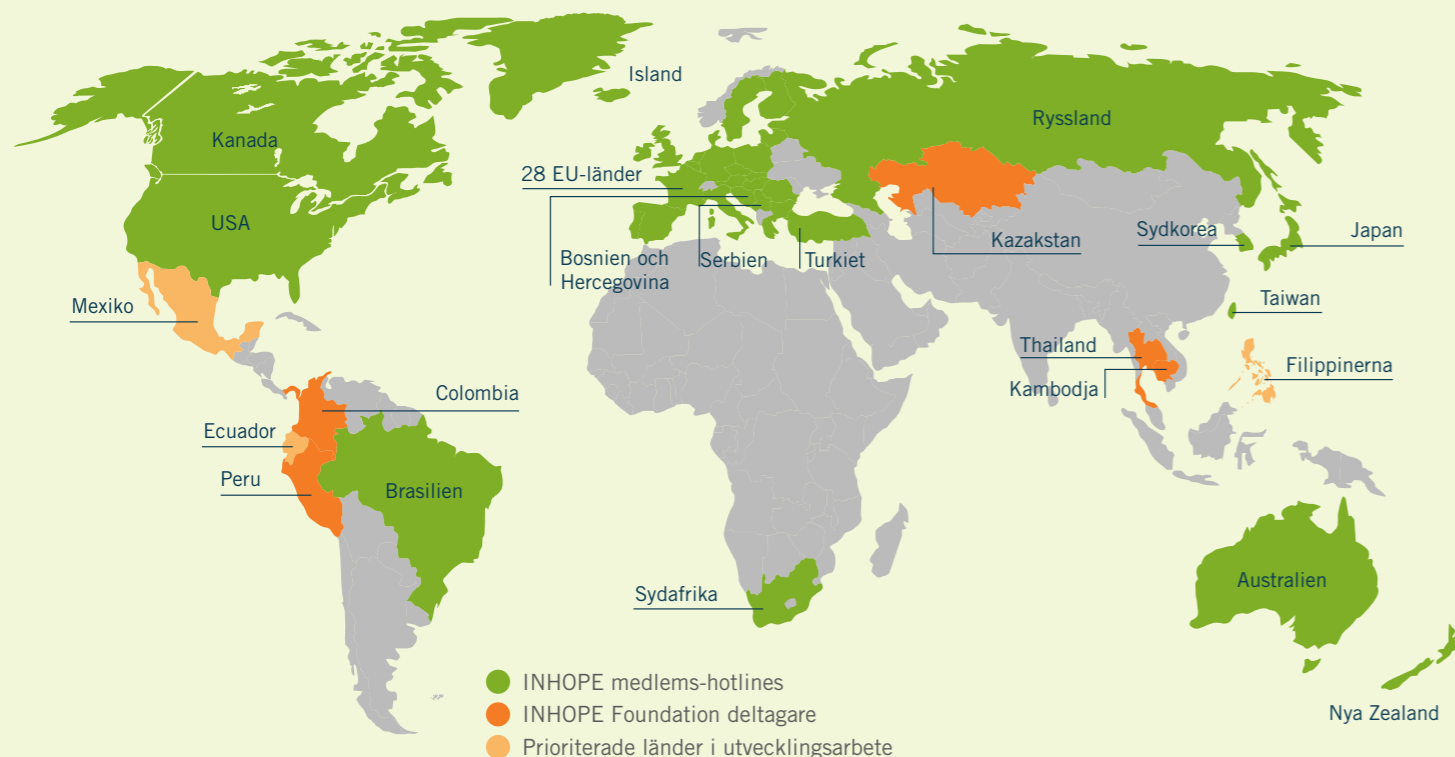
HUR VÄL KÄNNER DU TILL ECPAT HOTLINE?

- Har aldrig hört talas om
- Har hört talas om, men känner inte till så väl
- Känner till men har aldrig använt
- Känner till och har använt

Globalt nätverk för hotlines

INTERNATIONAL ASSOCIATION OF INTERNET HOTLINES
INHOPE

INHOPE stödjer och utvecklar hotlines i 45 länder

INHOPE är en global paraplyorganisation som samlar 51 hotlines från 45 länder, som alla arbetar mot sexuella övergrepp på barn på nätet. INHOPEs uppdrag är att stödja och utveckla dessa hotlines arbete, för att stärka de internationella insatserna i kampen mot sexuell exploatering av barn genom samverkan mellan bland annat myndigheter och näringsliv. INHOPE utbildar och certifierar de enskilda hotlineanalytikerna i varje medlemsorganisation.

INHOPE består av INHOPE Association, som är samverkansorganisationen för existerande hotlines, och INHOPE Foundation, som hjälper till att etablera nya hotlines. Just nu ingår Peru, Colombia, Thailand, Kazakstan, Mexiko och Kambodja i INHOPE Foundation.

INHOPEs samarbete med myndigheter och näringsliv inkluderade 2015 Interpol, Europol, Virtual Global Taskforce, Insafe, Microsoft, Google, Facebook, Twitter, TrendMicro, EuroISPA, Europeiska Finanskoalitionen, Missing Children Europe och ECPAT International.

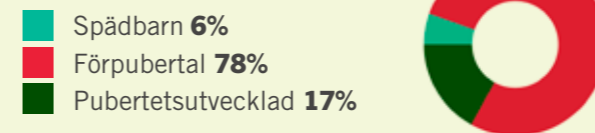
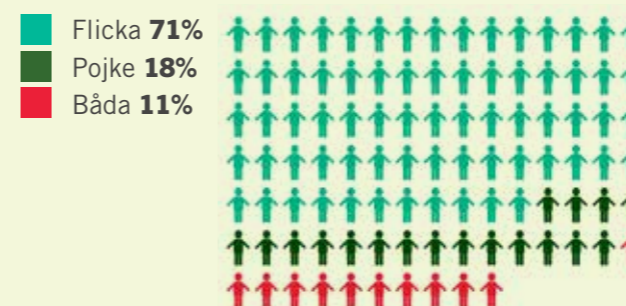
Verksamheten finansieras bland annat av EU-kommissionen.

Antal tips via INHOPE under 2015:

1026

Under 2015 skickades 1026 tips på dokumenterade sexuella övergrepp på barn till eller från INHOPE-nätverket. I statistiken för kön och ålder är de tips där det inte gick att avgöra borträknade. Fullständig statistik finns längst bak i rapporten.

KÖN OCH ÅLDER PÅ BARNET

KOMMERSIELLT OCH ICKE-KOMMERSIELLT

- Kommersiell sida: **38** (4%) (0,5% ej avgjort borträknat)
- Ej kommersiell: **880** (85,5%) (99,5% ej avgjort borträknat)
- Ej avgjort: **108** (10,5%)

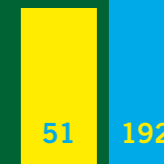

ECPAT Hotline och INHOPE: det operativa arbetet

De tips som inkommit till ECPAT Hotline och som kan spåras till ett land där det finns en hotline som ingår i INHOPE, skickas direkt via INHOPE-nätverket till den nationella hotlinen. På samma sätt får ECPAT Hotline tips på misstänkta filer i Sverige från andra hotlines i INHOPE-nätverket. Genom detta samarbete kommer en betydligt större del tips gällande övergreppsmaterial på servrar i Sverige till ECPAT Hotlines och den svenska polisens kännedom.

TOTALT ANTAL TIPS SOM BEDÖMTS ILLEGALA, DÄR SERVERN SPÅRATS TILL SVERIGE: 243

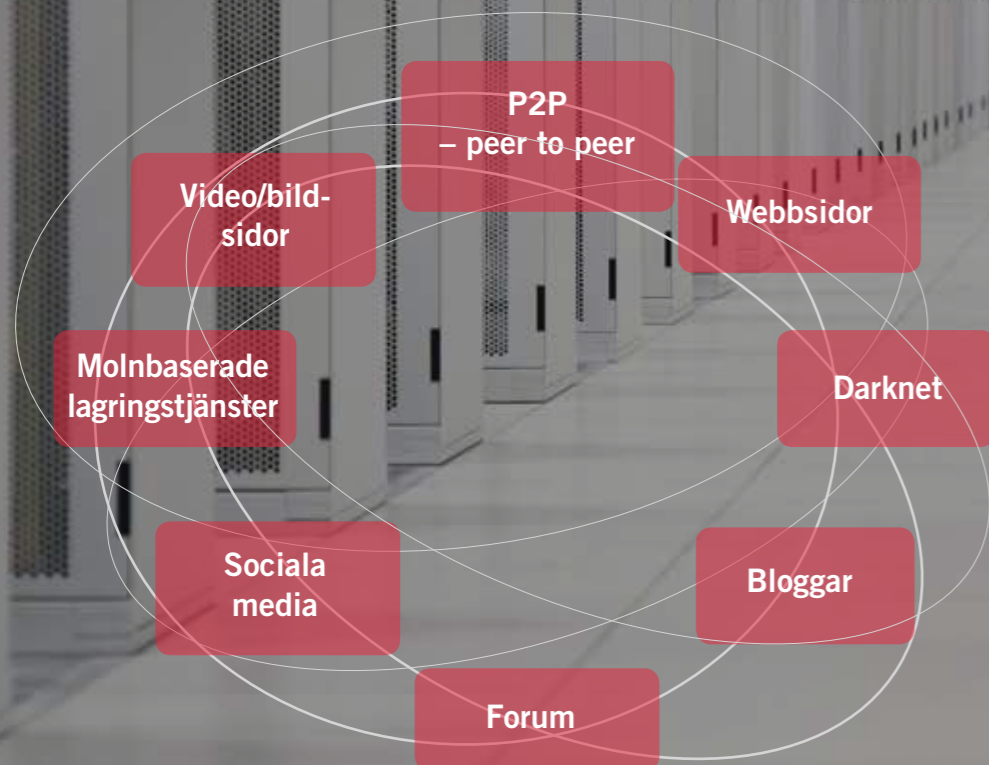
- Varav tips från allmänheten: **51** (21%)
- Varav tips från INHOPE: **192** (79%)

TIPS FRÅN INHOPE

Varje exponering är ytterligare en kränkning av barnet

De allra flesta tips som ECPAT Hotline tar emot rör dokumenterade sexuella övergrepp på barn. Dessa bilder och filmer kan vara av olika allvarsgrad, från sexuell posering till våldtäkt, sadism och tortyr. Övergreppsskildringarna kan vara producerade i studiomiljö där ett och samma barn figurerar i otaliga bildserier men ofta har bilderna och filmklipp tagits i hemmiljöer. En del av materialet kan vara producerat av barnen själva, avsett för en partner eller för en vuxen som manipulerat eller tvingat till sig bilder eller filmer. En liten del av tipsen som inkommer rör tecknat material.

Spridningen på internet

Bilder och filmer som skildrar sexuella övergrepp på barn sprids idag överallt på internet. Materialet återfinns delvis på webbsidor som är byggda i syfte att sprida det, men ofta handlar det om legala sidor och tjänster som missbrukas. Exempelvis kan stora sociala medier som Twitter, Instagram eller Facebook utnyttjas för detta. Molnbaserade lagringstjänster, så kallade file hosts, där användaren kan ladda upp bilder eller filmer för att sedan dela med sig av länken till filerna, är ett vanligt sätt att distribuera dokumenterade sexuella övergrepp. Både välkända lagringstjänster som Dropbox och små och nischade tjänster utnyttjas för att sprida olagligt material. P2P, eller peer-to-peer, är en term för olika typer av tjänster som bland annat används för

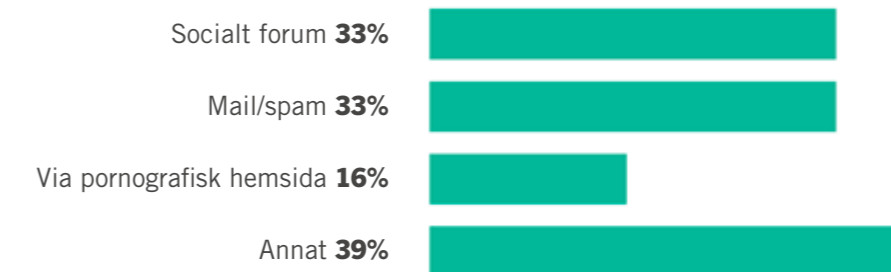
fildelning. I nya P2P-nätverk används flera lager av kryptering för att försvåra spårningen av de överföringar som görs inom nätverket.

ECPAT Sverige gör årligen en YouGov-undersökning om dokumenterade sexuella övergrepp på barn. Enligt undersökningen har cirka åtta procent av Sveriges befolkning kommit i kontakt med bilder eller filmer som skildrar sexuella övergrepp på barn någon gång under de senaste fem åren. Undersökningen visar också att många kom i kontakt med materialet via sociala medier och spam.

YUUGOV 2015:

Vilket/vilka av följande alternativ stämmer bäst överrens med hur du kom i kontakt med dessa bilder eller filmer som skildrar sexuella övergrepp på barn (sk barnpornografi)?

ANMÄLDA BROTT ENLIGT BROTTSFÖREBYGGANDE RÅDET 2005 – 2015

- Barnpornografibrott
- Utnyttjande för sexuell posering

Förövaren

Både de förövare som själva begår övergrepp på barn som de dokumenterar och sprider vidare, och de förövare som konsumerar materialet, har en avgörande betydelse för brottsligheten då samtliga bidrar till den efterfrågan som hela tiden driver fram ny dokumentation av sexuella övergrepp på barn. Kunskapen om dessa förövare är begränsad och baseras främst på de tillfällen då deras brottslighet avslöjas och de ställs inför rätta.

Enligt Brottsförebyggande rådet anmäldes i Sverige 783 barnpornografibrott (inklusive grovt) under 2015, och 858 fall av utnyttjande av barn för sexuell posering. I sammanhanget bör noteras att mörkertalen är särskilt omfattande för sexualbrott enligt Brå. Detta innebär att en stor andel av dessa brott aldrig kommer till myndigheternas kännedom*.

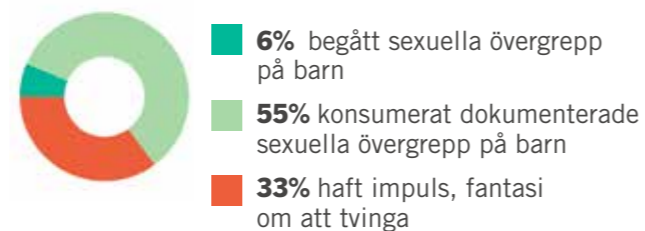
Före internet var förövaren oftast en ensam individ med liten tillgång till övergreppsmaterial. Idag kan många förövare, tack vare teknikens utveckling, komma i kontakt med andra förövare och ta del av nya bilder och filmer. De är en del av ett stort globalt nätverk.

Tillgången till övergreppsmaterial är enorm, och möjligheterna att enkelt tillgodogöra sig hela bibliotek med foton och filmer som skildrar sexuella övergrepp på barn är stora. IT-kunniga förövare har också möjligheten att röra sig anonymt på nätet och kryptera filer. Verktygen som möjliggör detta blir också allt mer användarvänliga, och kraven på tekniskt kunnande minskar.

Lättillgängligheten påverkar förövarnas syn på brottsligheten. I en amerikansk studie menade förövare att det inte är värre att ladda ned dokumenterade sexuella övergrepp på barn än att ladda ned musik illegalt**.

PrevenTell är en hjälplinje som drivs av Centrum för Andrologi och Sexualmedicin vid Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge. Hjälplinjen riktar sig till personer som vill ha hjälp med oönskad sexualitet och deras anhöriga. Denna grupp inkluderar människor med sexuellt intresse för barn, och få av dessa har tidigare varit i kontakt med rättsväsendet. Av 867 förstagsringare som lämnat samtycke till att svaren redovisas, har endast 14 tidigare dömts för sexualbrott mot barn, inklusive barnpornografibrott. Totalt 202 personer angav att de har ett sexuellt intresse för barn. Av dessa var 194 män och åtta kvinnor.

Av de 202 personerna med sexuellt intresse för barn i statistiken från PrevenTells årsrapport har:

*www.bra.se/download/18.22a7170813a0d141d21800052648/05+Sexualbrott.pdf

**Estimating the size and structure of the underground commercial sex economy in eight major US cities, The Urban Institute 2014

Blockeringssamarbetet

Samma år som ECPAT Sverige inledde arbetet med Hotline, 2005, initierade ECPAT också blockeringssamarbetet. Det är ett frivilligt samarbete mellan polisen och flera svenska internetleverantörer som går ut på att blockera sidor där övergreppsmaterial förekommer.

Målet med blockeringen är att slå mot lönsamheten i försäljningen av övergreppsmaterial, och försvåra tillgängligheten då varje exponering av övergreppen är en kränkning av det barn som skildras. De flesta större internetleverantörer är anslutna till samarbetet med att blockera sidor som tillgängliggör dokumenterade sexuella övergrepp på barn, enligt instruktioner från polisen.

Om en person besöker en webbsida som polisen bedömt innehåller dokumenterade sexuella övergrepp på barn, så sker en omdirigering till en stoppsida. Stoppsidan informerar om att sidan som personen försökt nå innehåller övergreppsmaterial, och tipsar också om hjälplinjen PrevenTell. Alla sidor som blockeras har kontrollerats av polisen. De internetleverantörer som väljer att delta i samarbetet står för den tekniska delen av omdirigeringen.

På www.stoppsidan.se kan du testa om din internetoperatör deltar i blockeringssamarbetet.

Polisen om sin samverkan med ECPAT Sverige i arbetet mot sexuell exploatering av barn:

”Medborgarna har ECPAT att tacka för mycket när det gäller polisens satsningar i arbetet mot sexuella övergrepp mot barn. Vid flera tillfällen har ECPAT initierat och drivit frågor som polisen sedan har blivit aktiva i.

- Polisen samverkar sedan 2005 med internetleverantörerna i det så kallade blockeringssamarbetet. Ett arbete som initierades av ECPAT Sverige och som innebär att försvåra tillgången till webbplatser med övergreppsmaterial. Samarbetet pågår fortfarande.
- Tack vare ECPAT Hotline får polisen in många relevanta tips, som annars kanske inte hade anmälts.
- Ett annat samverkansarbete är det mellan polisen och en imponerande del av den svenska finanssektorn. Detta initierades 2008 av ECPAT Sverige tillsammans med Skandiabanken, och ledde fram till det som idag kallas Finanskoalitionen mot barnsexhandel. Samarbetet innebär att möjligheten att köpa sig övergreppsmaterial på nätet starkt har begränsats.

- 2008 inledde svensk polis ett aktivt arbete mot de personer i Sverige som åker till andra länder och begår sexuella övergrepp mot barn. ECPAT Sverige var en starkt bidragande orsak till att polisen valde att göra en satsning mot detta. Arbetet har bidragit till ett flertal domar och arbetet har fått positiv uppmärksamhet hos rättsväsendet i andra länder.
- Polisen ser även fördelar med att ECPAT Sverige ingår som en del av INHOPE, ett internationellt nätverk bestående av 51 hotlines från 45 länder, vars syfte är att begränsa och få bort övergreppsmaterial från nätet. Arbetet utgör en viktig hjälp för polisen i detta arbete och visar på vad samverkan och engagemang betyder för att uppnå resultat.
- ECPAT Sverige är ett bra exempel på vikten av att få olika aktörer i samhället att samverka och att ett problem inte bara är upp till polisen att ta hand om. När det gäller bekämpandet av dokumenterade sexuella övergrepp mot barn krävs det samverkan mellan myndigheter, organisationer och näringsliv.

- Polisen har även under perioder föreläst tillsammans med ECPAT, för att bredda kompetensen hos myndigheter och näringsliv. Framför allt har delar av näringslivet visat intresse för att aktivt ta del av arbetet mot dokumenterade sexuella övergrepp mot barn.

Arbetet med att bekämpa internetrelaterade sexualbrott mot barn är också ett av EU-kommissionens strategiska mål och ligger som ett krav på medlemsländernas rättsvårdande myndigheter att hantera med EUROPOL som sammanhållande kraft. Som ett led i detta arbete finns samverkan med olika aktörer, exempelvis ideella organisationer med som en viktig del, eftersom dessa inte sällan fungerar som en länk mellan myndigheter och näringsliv, något som ECPAT Sverige är ett bra exempel på.”

Björn Sellström

Kriminalkommissarie, Nationella operativa avdelningen, Nationellt It-brottscentrum, Verksamhetsspecialist/Internetrelaterade sexualbrott mot barn

ECPAT Hotline tar emot tips från allmänheten om alla former av misstänkt barnsexhandel, vilket innefattar många olika brottsrubriceringar. I det här avsnittet förklaras översiktligt de straffbestämmelser som oftast blir aktuella för de tips som inkommer till ECPAT Hotline. Det ska dock understrykas att alla former av sexuella kränkningar mot ett barn är olagliga.

Dokumenterade sexuella övergrepp på barn

Dokumenterade sexuella övergrepp på barn kallas i svensk lagstiftning för barnpornografi. Kriterierna för att en bild eller en film ska kategoriseras som barnpornografisk enligt svensk lagstiftning är att bilden är pornografisk och visar ett barn. Med barn avses en person vars pubertetsutveckling inte är fullbordad eller som, när det framgår av bilden och omständigheterna kring den, är under 18 år. Hur långt barnet kommit i sin pubertetsutveckling har därmed stor betydelse för om bilden eller filmen bedöms som illegal eller inte.

Den har begått barnpornografibrott som:

- Skildrar barn i pornografisk bild.
- Sprider, överlåter, upplåter, förevisar eller på annat sätt gör en pornografisk bild av barn tillgänglig för någon annan.
- Förvärvar eller bjuder ut en pornografisk bild av barn.
- Förmedlar kontakter mellan köpare och säljare av pornografiska bilder av barn eller vidtar någon annan liknande åtgärd som syftar till att främja handel med sådana bilder.
- Innehåller en pornografisk bild av barn eller betraktar en sådan bild.

Den här straffbestämmelsen återfinns i brottsbalkens sextonde kapitel som behandlar brott mot allmän ordning. Straffrättsligt utgör barnpornografibrottet ett brott mot staten, och det brottet har ingen målsägande. Barnet på bilden ses inte som ett brottsoffer för barnpornografi-

brottet, även om bilden eller filmen kan utgöra ett bevis för att barnet är utsatt för ett sexualbrott. Om barnet på bilden eller filmen identifieras kan en annan brottsutredning ta vid, där det sexuella övergreppet utreds.

Straffet för barnpornografibrott är fängelse i högst två år eller böter. Om brottet är ringa är straffet fängelse i högst sex månader. Grovt barnpornografibrott ger fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

Vid bedömningen av om brottet är grovt ska särskild hänsyn tas till om det:

- Begåtts yrkesmässigt eller i vinstsyfte.
- Utgjort ett led i brottslig verksamhet som utövats systematiskt eller i större omfattning.
- Avsett en särskilt stor mängd bilder eller avsett bilder där barn utsätts för särskilt hänsynslös behandling.

Kan tecknade eller animerade bilder och filmer vara barnpornografi?

Digitaliserade tecknade och animerade bilder och filmer som skildrar barn på ett verklighetstroget sätt i pornografiska sammanhang är att betrakta som barnpornografi. Förbudet mot skildring och innehav gäller inte den som tecknar eller målar en sådan bild om den inte görs tillgänglig för andra.

Resande förövare

Extraterritoriell lagstiftning – den svenska domstolens behörighet vid brott begångna utomlands

ECPAT Hotline tar även emot tips där resande förövare misstänks ha begått sexualbrott mot barn, antingen i Sverige eller utomlands. I svensk lag finns ett krav på dubbel straffbarhet. Det innebär att svensk domstol kan döma för ett brott begånget utomlands endast om handlingen är kriminaliserad även i det landet. Det finns dock undantag från huvudregeln, till exempel när det gäller många av sexualbrotten mot barn.

En svensk medborgare eller en person med hemvist i Sverige kan därför åtalas i svensk domstol för vissa sexualbrott mot barn begångna utomlands. Detta trots att sexualbrottet inte betraktades som en olaglig handling i det aktuella landet där gärningen begicks.

Människohandel med barn för sexuella syften

Människohandel beskrivs ofta som nutida slaveri, där människor köps och säljs för att exploateras. Brottet människohandel består av flera komponenter där varje del i kedjan är straffbar. Här ingår att rekrytera, transportera och ta emot en människa i syfte att exploatera personen. Exploateringen kan ske i olika syften, förutom sexuell exploatering utnyttjas offren i till exempel tvångsarbete eller för att begå kriminella handlingar.

Människohandel är kriminaliserat i svensk lagstiftning sedan 2002. Lagen utvidgades 2004 till att omfatta all slags människohandel och inte enbart människohandel för sexuella ändamål. 2010 ändrades lagen igen i syfte att effektivisera straffbestämmelsen och förstärka det straffrättsliga skyddet. Ändringarna innebar att det inte krävs att våld, tvång eller annat otillbörligt medel har använts om offret är ett barn. Kravet på dubbel straffbarhet togs också bort, vilket innebär att brottet kan straffas i Sverige

även om det begåtts i ett land där människohandel inte är straffbart. Straffet för människohandel är fängelse i lägst två och högst tio år.

Grooming

Begreppet grooming avser i den här kontexten det tillvägagångssätt eller den metod som förövare använder sig av för att kontakta barn och antingen tvinga eller på andra sätt förmå barn att ställa upp på sexuella handlingar. Den här kontakten inleds i de allra flesta fall på internet och många av övergreppen sker idag via webbkamera. Lagstiftningsmässigt är det ofta brottsrubriceringarna utnyttjande av barn för sexuell posering eller kontakt med barn i sexuellt syfte som blir aktuella.

Sexuell posering och kontakt med barn i sexuellt syfte

Den som utnyttjar eller påverkar ett barn under 15 år att posera sexuellt, döms för utnyttjande av barn för sexuell posering till böter eller fängelse i högst två år. Samma sak gäller den som begår en sådan handling mot ett barn som fyllt 15 men inte 18 år, om poseringen är ”ägnad att skada barnets hälsa eller utveckling”. När rätten bedömer om brottet är grovt tar de hänsyn till om brottet ingår i en större verksamhet, har varit vinstgivande eller inneburit ett hänsynslöst utnyttjande av barnet. Även försök att utnyttja barn för sexuell posering är kriminaliserat, poseringen måste alltså inte ha ägt rum för att förövaren ska kunna dömas.

Kontakt med barn i sexuellt syfte kriminaliserades 2009. Brottet innebär att någon, i syfte att begå ett sexualbrott mot ett barn under 15 år, kommer överens med barnet om att träffas och därefter vidtar en åtgärd för att främja att ett möte blir av. Kontakten kan tas via internet eller på annat vis. Det är inte ovanligt att barnet erbjuds någon form av ersättning och därmed får brottet en kommersiell aspekt.

Vad berättar statistiken?

ECPAT Hotline har varit operativ sedan 2005. Under de första tio åren, fram till och med 2014, mottog hotlinen 47 955 tips. Under 2015 inkom 5 430 tips. Sammanlagt har 53 385 tips på misstänkt barnsexhandel granskats av ECPAT Hotline sedan starten. Under 2014 byggdes rapporterings- och administrationssystemet om och flera statistikfunktioner lades till. Följande analys bygger på statistik inhämtad 2015.

30%
av samtliga tips var relevanta och bedömdes som illegala

98%
av dessa tips rörde misstänkta dokumenterade sexuella övergrepp på barn

Tipsen som inkom under 2015

Totalt inkom 5 430 tips till ECPAT Hotline under 2015. Det är en markant ökning jämfört med tidigare år. Särskilt under första halvåret noterades en stor ökning av inkomna tips jämfört med motsvarande period året innan. Under den andra halvan av året var antalet tips på liknande nivåer som 2014.

5430

INKOMNA TIPS 2011-2015

ECPAT Hotline granskar tipsen

ECPAT Hotline tar emot tips i fyra kategorier. Antal inkomna tips per kategori och antal som bedömdes illegala:

DOKUMENTERADE SEXUELLA ÖVERGREPP PÅ BARN

5201 tips varav
1605 bedöms illegala

Det som i lagen kallas barnpornografi.

GROOMINGBROTT

214 tips varav
20 bedöms illegala

När en vuxen tar kontakt med ett barn i syfte att begå ett sexuellt övergrepp.

RESANDE FÖRÖVARE

9 tips varav
4 bedöms illegala

Någon som rest inom landet eller utomlands för att begå sexuella övergrepp på barn.

MÄNNISKOHANDEL MED BARN FÖR SEXUELLA ÄNDAMÅL

6 tips varav
3 bedöms illegala

Andelen relevanta tips var hög, totalt bedömdes 1 632 av de inkomna tipsen under 2015 som möjligen illegala, vilket motsvarar cirka 30% av samtliga tips. Av dessa inrapporterades 1 440 från allmänheten och 192 från andra hotlines genom INHOPE. Av tipsen som bedömdes som möjligen illegala rörde 98% misstänkta dokumenterade sexuella övergrepp på barn.

TIPS SOM BEDÖMDES SOM ILLEGALA

Tips från allmänheten: **1 440**

Tips från INHOPE: **192**

Den slutgiltiga bedömningen av huruvida en bild eller en film är illegal kan bara göras av domstol. ECPAT Hotlines uppdrag innebär att granska tips utifrån lagstiftningen och de riktlinjer som tagits fram av polisen för att identifiera misstänkt illegalt material.

De tips som bedömdes som möjligen illegala vidarebefordrades antingen till svensk polis eller via INHOPE till en hotline i det land serverns placering spårades till. Varje hotline har ett etablerat nationellt samarbete med polis.

I de fall då tipsen spårades till en server i ett land utan INHOPE-ansluten hotline kontaktade ECPAT Hotline, efter avstämning med polisen, den ansvarige sajtägaren för nedtagning av filerna. Detsamma gäller vissa tips som spårades till svenska servrar, där ECPAT Hotline kontaktade sajtägare efter instruktion från den svenska polisen.

TIPS SOM BEDÖMDES SOM ILLEGALA OCH SOM SPÅRADES TILL SVERIGE

Tips från allmänheten: **51**

Tips från INHOPE: **192**

Av de tips som ECPAT Hotline bedömde som möjligen illegala kunde 243 spåras till Sverige. Av dessa gällde 216 tips om dokumenterade sexuella övergrepp på barn, 20 tips om grooming, fyra om resande förövare och tre om människohandel. Av dessa tips kom 51 stycken, eller cirka 21%, från allmänheten och 192 stycken, eller cirka 79%, från INHOPE. Det visar att INHOPE-medlemskapet är mycket värdefullt.

Dokumenterade sexuella övergrepp på barn

Totalt bedömde ECPAT Hotline 1605 inkomna tips på dokumenterade sexuella övergrepp på barn som illegala under året. De flesta av dessa, 834 stycken, spårades till ett land där det finns en INHOPE-anknuten hotline som tipsen kunde vidarebefordras till. 555 tips skickades till svensk polis, av dessa utgjorde 282 tips på webbsidor i öppna nätet och 273 tips på övergreppsmaterial i Darknet. I kapitlet *Trender och utmaningar* finns en förklaring till vad Darknet är. ECPAT Hotline kontaktade i 216 fall sajtägare efter instruktion från svensk polis. ECPAT upplyser sajtägaren om att dess webbsida eller tjänst utnyttjas för spridning av övergreppsmaterial, så att det kan tas ned.

TIPS SOM ECPAT SKICKADE TILL SVENSK POLIS UNDER 2015:

555 om dokumenterade sexuella övergrepp

20 om grooming

4 om resande förövare

3 om människohandel med barn för sexuella ändamål

Människohandel, grooming och resande förövare

Under året inkom 214 tips gällande grooming och utnyttjande av barn för sexuell posering. Detta är en tydlig ökning jämfört med tidigare år. Av dessa bedömdes 20 som möjligen illegala. Anledningen till att så pass många tips inte gick att agera på var att en stor del av dem rörde olämpliga, men inte illegala handlingar. Till exempel för att handlingarna inte riktats mot ett enskilt barn.

Nio tips på misstanke om resande förövare inkom under året, varav fyra bedömdes som möjligen illegala och vidarebefordrades till polis. Två av dessa tips gällde misstanke om brott i Thailand, ett i Gambia och ett i Filippinerna. Det inkom också sex tips om misstänkt människohandel med barn för sexuella ändamål, varav tre bedömdes röra möjlig illegal verksamhet.

Tips där ingen åtgärd vidtogs

Att tips inte klassas som misstänkt övergreppsmaterial kan bero på tekniska orsaker, som att webbsidan som tipset gäller har stängts ned eller att bilden eller filmen tagits bort. I vissa fall krävs lösenord eller en annan nyckel för att komma åt det illegala materialet. I de fall denna information inte bifogats till tipset kan ECPAT Hotline inte vidta någon åtgärd. Den som gjort anmälan kan i vissa fall ha tipsat om en tjänst, till exempel Googles sökfunktion för bilder, som personen anser visar något olagligt. Utan länk till den faktiska webbsidan där de misstänkta bilderna eller filmerna finns, kan denna typ av tips inte hanteras.

Anledningen till att ett tips kategoriseras som inte illegalt kan också bero på innehållet i bilden eller filmen. Det vanligaste är att tipset rör en pornografisk webbsida med innehåll som skildrar vuxna personer, men det kan också vara helt orelaterat material. Mer problematiskt blir det när tipset gäller bilder eller filmer som befinner sig i en gråzon, där det är svårt att avgöra om det är en vuxen person eller ett barn, eller om materialet har ett sexuellt syfte. Mer information om detta finns i kapitlet *Trender och utmaningar* längre fram.

TOTALT ANTAL INKOMNA TIPS DÄR INGEN ÅTGÄRD VIDTOGS: 3.798

Orsak:

- Sidan stängts ned: **210**
- Materialet borttaget: **477**
- Inget resultat: **426**
- Ej illegalt: **2685**

79% av de illegala tips som spårades till Sverige kom från INHOPE

Barnen i övergreppsmaterialet

Bilder och filmer som skildrar någon form av sexuella övergrepp på barn är bevismaterial på allvarlig brottslighet och innebär en grov kränkning av barnet, oavsett om det är bilder med barn i sexuell posering eller filmer där en förövare dokumenterat en våldtäkt.

För tips som ECPAT Hotline mottog eller skickade vidare till INHOPE-nätverket finns fördjupad statistik, eftersom alla rapporter som skickas via INHOPE måste kategoriseras efter bland annat ålder, kön och huruvida sidan som rapporteras är kommersiell eller inte.

Nedanstående statistik baseras på de tips som ECPAT Hotline hanterat genom INHOPE. Det består dels av de 834 tips som ECPAT Hotline skickat till andra nationella hotlines och dels de 192 tips som ECPAT Hotline mottagit från dessa. Statistiken som här presenteras gällande kön, ålder och kommersiella aspekter baseras på informationen från dessa sammanlagt 1026 tips.

Tips som rör filer som måste laddas ned granskas inte av ECPAT Hotline utan skickas direkt vidare till antingen polis eller INHOPE. I dessa fall har någon bedömning av ålder, kön eller eventuell kommersiell aspekt inte kunnat göras utan har i rapporten markerats som "ej avgjort".

Kön och ålder på barnet

De flesta webbsidor som innehöll dokumenterade sexuella övergrepp på barn skildrade övergrepp på förpubertala flickor. I de fall då det fanns möjlighet att avgöra kön så utgjorde bilder och videoklipp på flickor 71%.

Övergreppsmaterial där barn av båda könen utnyttjas sexuellt utgjorde cirka 9% av tipsen. I dessa fall var också andelen spädbarn ovanligt hög och utgjorde cirka 15%. En genomgång av dessa visar att just bilder och filmer där spädbarn av båda könen förekommer, i hög utsträckning skildrade grova sexuella övergrepp inklusive våldtäkt, tortyr och sadism.

Bilder och filmer på pojkar utgjorde totalt cirka 14% av övergreppsmaterialet. På bilder och filmer där pojkar förekom var åldersspridningen större, främst var andelen pubertetsutvecklade pojkar högre, jämfört med de bilder och filmer som skildrade flickor. Kön gick inte att fastställa på totalt 211 tips, vilket motsvarar 20,5%.

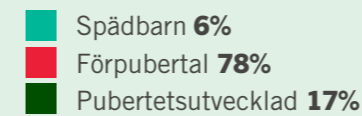
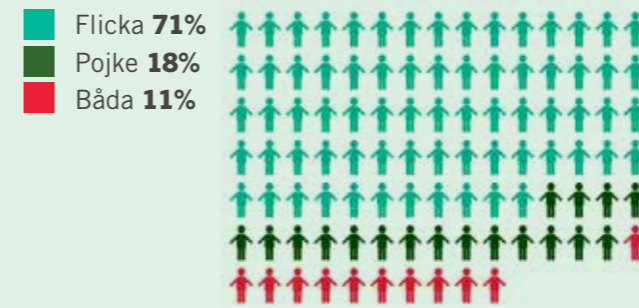
INHOPE delar in barnets ålder i tre kategorier: spädbarn, förpubertal eller pubertetsutvecklade. Av de dokumenterade sexuella övergreppen skildrade 4% spädbarn, och som beskrevs ovan bestod dessa i regel av mycket grova övergrepp. Dessa bilder och filmer skildrade också i högre utsträckning än andra åldersgrupper övergrepp mot barn av båda könen. De spreds också i högre utsträckning via webbsidor med betalfunktion, ungefär 20% av dessa bilder och filmer spreds via kommersiella sidor.

Barn som inte påbörjat pubertetsutveckling var den vanligaste åldersgruppen, och stod för 57% av materialet, eller 77,5% då material där ålder inte kunde bedömas räknats bort.

Barn med påbörjad pubertetsutveckling utgjorde 12,5% (17% om material som inte gick att bedöma räknas bort). Denna siffra är dock i själva verket sannolikt betydligt högre, vilket diskuteras vidare i nästa kapitel, *Trender och utmaningar*.

Sammanfattningsvis kan det alltså fastslås att övergreppsmaterialet skildrar barn i alla åldrar av båda könen, även om den typiska bilden föreställer en flicka som inte påbörjat sin pubertetsutveckling. Men oavsett om

KÖN OCH ÅLDER PÅ BARNET

en bild eller film sexuellt exploaterar en åttaåring eller en sextonåring, eller om den skildrar en sexuell posering eller en våldtäkt, handlar det om dokumenterade sexuella övergrepp på barn.

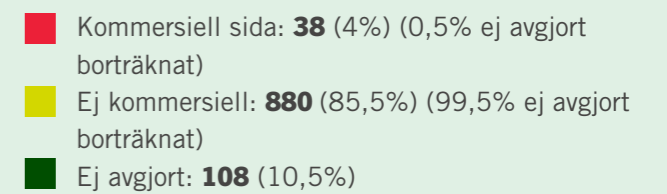
Kommersiellt

Det är idag ovanligt att övergreppsmaterial säljs på sidor med tydlig betalfunktion. Delvis beror det på arbetet för att förhindra detta som utförs av polis i samarbete med banker och andra betalförmedlare, både i Sverige och i andra länder. Finanskoalitionen mot barnsexhandel är det svenska samarbetet och initierades av ECPAT Sverige 2007. Idag är de flesta större aktörer inom den svenska finanssektorn medlemmar. Koalitionen arbetar förbyggande tillsammans med den svenska polisen för att motarbeta att det finansiella systemet missbrukas för all handel med barn för sexuella syften.

En annan bidragande orsak till att det idag är sällsynt med webbsidor som säljer övergreppsmaterial kan vara att det finns andra sätt att komma över det med lägre risk. Av de granskade tipsen 2015 bedömdes 4% som kommersiellt. Inkluderas enbart de sidor som gick att granska, utgjordes endast 0,5% av kommersiella sidor.

I statistiken från hela INHOPE-nätverket 2014 var andelen kommersiella sidor 9%, en högre siffra än motsvarande statistik från ECPAT Hotline. Även INHOPEs statistik visar dock att den här typen av sidor minskar, 2013 var andelen kommersiella sidor 13% och 2012 var den 18%.

KOMMERSIELLT OCH ICKE-KOMMERSIELLT

Dokumenterade sexuella övergrepp på barn spreds dock fortfarande med syftet att tjäna pengar, men metoderna - distributionsvägarna, valutorna och tekniken - förändras. Mer om detta i kapitlet *Trender och utmaningar* nedan.

Join now for access to the very big gallery!

INSTANT AND SAFE ACCESS

For security reason we have partnered with a payment processor providing trustworthy, safe and secure payment processing so you still sleep well at night. All your personal information is kept strictly encrypted and the card transaction anonymous.

One month membership on our site for \$49.95

30 days for \$49.95 (Rebiling for \$39.95)

30 days for \$59.95 (Without rebill)

Or purchase subscription through Bitcoin [HERE](#)

Spårning av övergreppsmaterial

De tips som ECPAT Hotline bedömer som möjligt illegala spåras för att avgöra var filerna är lokaliserade. Det mesta av detta material spårades under 2015 till USA (63%) följt av Nederländerna (14%) och Ryssland (11%). En jämförelse med statistiken från INHOPE, visar på en liknande bild. 2014 spårades 37% av alla tips till USA, 24% till Ryssland och 16% till Nederländerna.

Arbetet mot brottsligheten måste ständigt utvecklas

Brottsligheten som rör sexuella övergrepp på barn på internet är snabbväxande, och anpassar sig efter nya förutsättningar och nya tekniska möjligheter. Framsteg och innovationer som gör internet bättre för användarna utnyttjas också av de som delar dokumenterade sexuella övergrepp på barn. Därför krävs nationell och internationell samverkan mellan de aktörer som arbetar mot brottsligheten, för att ständigt utveckla arbetsmetoder och kunskap.

I det här avsnittet presenterar ECPAT några av de aktuella trenderna och utmaningarna på området.

60%

av övergreppsmaterialet hittas på molnbaserade lagringstjänster

Molntjänster och streaming

Dokumenterade sexuella övergrepp på barn hittas idag sällan på webbsidor som är exklusivt inriktade på sådant material, även om sådana sidor fortfarande förekommer. Istället är filerna ofta placerade i molnbaserade lagringstjänster där den som laddar upp dem kan dela en länk till materialet i forum eller sociala medier. Dessa sidor utgjorde hela 60% av de svenska webbsidor som INHOPE tipsade ECPAT Hotline om under 2015. Europol slår också fast att dessa tjänster allt oftare utnyttjas för spridning av övergreppsmaterial.* Tjänsterna är lättanvända och gör det möjligt att dela stora mängder material till vem som helst med internet-uppkoppling.

Det är också vanligt förekommande att övergreppsmaterial laddas upp på webbsidor inriktade på delning av videoklipp som kan streamas av andra användare. Dessa webbsidor är ofta inriktade på delning av lagliga videoklipp med pornografiskt innehåll, men även välkända videodelningssidor utnyttjas av förövarna.

Både när det gäller molnbaserade lagringssidor och sidor för delning av videoklipp så är dessa i regel legala, men missbrukas genom att enskilda användare laddar upp illegalt material. Den här företeelsen är en utmaning både för de sajtägare som ansvarar för innehållet på sin webbsida eller tjänst och för rättsväsendet. Utmaningarna består bland annat i att övergreppsmaterialet blandas med huvudsakligen legalt material, där det ofta krävs att en användare gör en anmälan för att det ska upptäckas.

Den ökande spridningen av doku-

menterade sexuella övergrepp på barn genom molnbaserade lagringstjänster och populära videodelningssidor innebär att det idag är mer lättillgängligt för fler personer.

Anonymisering och kryptering

Anonymiserings- och krypteringstjänster används av förövare som vill undgå upptäckt och för att dölja webbsidors placering. Dessa tjänster gör det svårare att spåra förövare som laddar upp och sprider material, och förövare som laddar ned och tar del av materialet.

Darknet

En stor del av nätet indexeras inte av de vanligaste sökmotorerna och är därför osynligt för en vanlig internetanvändare. Detta kallas för deep web. En liten del av deep web består av det som ofta kallas Darknet, sidor som använder sig av olika former av kryptering för att skapa anonymitet åt dess användare. Den vanligaste och mest kända tjänsten i Darknet är TOR, The Onion Router. Under året inkom 273 tips på dokumenterade sexuella övergrepp på barn i Darknet, från två olika sådana nätverk, Freenet och TOR. Bland dessa tips var Freenet vanligast och stod för 63% av dessa tips, medan TOR stod för 37%.

Dold serverplacering

Företag som hjälper sajtägare att dölja serverplacering i öppna nätet är också allt vanligare. Det går då inte att spåra serverns placering och IP-adress, istället visas informationen bara för det företag som tillhandahåller tjänsten, vilket försvårar spårningen. ECPAT Hotline kunde se en tydlig ökning av denna trend under andra halvåret 2015.

*Commercial Sexual Exploitation of Children Online, A strategic assessment, Europol, 2015, s14.

Någon förklaring till detta är svår att hitta, men det kan bero på att vissa domäner som använder sådana tjänster hade stor spridning i populära förövernätverk under denna period.

Dolda webbsidor

En annan teknik är ”dolda webbsidor”, sidor som endast nås via specifika gateway-sidor. Denna typ av webbsidor har också ökat i de tips som ECPAT Hotline får in. Dessa ”dolda webbsidor” visar olika innehåll beroende på vilken väg användaren har tagit för att nå dem. Klistras URL:en till den ”dolda webbsidan” med övergrepps-material direkt in i webbläsaren så visas i regel enbart en vanlig pornografisk sida eller något annat. För att nå övergreppsmaterialet behövs en, eller flera, cookies från de sidor användaren måste ha besökt innan. Detta utgör en svårighet i de fall en tipsare lämnar information enbart om målsidan. Den brittiska hotlinen IWF har noterat denna typ av ”dolda webbsidor” sedan 2011*.

Egenproducerat material

Bilder och filmer som barn själva producerat via webb-kamera blir allt vanligare bland de tips som inkommer till ECPAT Hotline. Spridningen sker främst på pornografiska videodelningssidor, där videoklippen laddas upp av enskilda användare. Det finns också flera forum och webbsidor som specialiserat sig på att otillåtligt samla in och distribuera enbart sådana bilder och videoklipp. Bilderna och filmerna kan ha spelats in med samtycke, kanske avsett för en partner, men sedan spridits olovligt. Det finns också hög risk för att en del av bilderna och videoklippen spelats in under tvång eller genom att en vuxen person manipulerat barnet. ECPAT Hotline mottog under året flera mail från barn eller anhöriga som upptäckt att privata videoklipp som de spelat in spridits på internet.

Nya vägar till lönsamhet

Statistiken från ECPAT Hotline och från nätverket IN-HOPE visar, som tidigare nämnts, att de sidor som säljer dokumenterade sexuella övergrepp på barn numera är sällsynta. Detta innebär inte att den kommersiella delningen av övergreppsmaterial på internet har avtagit, utan snarare att den tagit nya former. Ett exempel på

det är att nedladdningar av filer från vissa molnbaserade lagringstjänster kan generera betalning till den som laddat upp materialet. Ett annat exempel är handeln med övergreppsmaterial på Darknet, där Bitcoin eller andra kryptovalutor används för betalning. Ytterligare ett exempel är så kallade regisserade övergrepp, videosamtal mellan inbjudna parter där förövare kan betala för att i realtid regissera och ta del av sexuella övergrepp på barn. Inte bara pengar används som valuta i handeln med barn, till exempel kan även övergreppsmaterial som inte tidigare cirkulerat på nätet också användas som betalmedel.

Den kommersiella sexuella exploateringen av barn är inne i en snabb utvecklingsfas. Det är av största vikt att följa denna utveckling och att inte enbart fokusera på betalningsflödet, utan också distributionssätten.

Gråzon

För att fastställa att en bild eller en film är illegal enligt barnpornografilagstiftningen måste en bedömning göras i varje enskilt fall. Det måste framgå att det är ett barn som framställs i *pornografisk bild*. I de fall då det rör sig om ett barn som påbörjat sin pubertetsutveckling blir den bedömningen svårare att göra, dessa bilder hamnar då i en gråzon mellan det otvetydigt illegala och det legala. På samma sätt kan bilder som inte explicit visar sexuella handlingar, men skildrar barnet på ett sätt som kan tolkas som sexuellt, hamna i en gråzon mellan det som är illegalt och legalt. Utmaningen med dessa gråzoner är att lagstiftningens utformning gör det svårt att vidta åtgärder för att förhindra spridning av det här materialet, trots att det faktiskt kan utgöra sexuell exploatering av barnet.

Som beskrivits i avsnittet om lagstiftning fastslås i brottsbalken att alla bilder som skildrar personer under 18 år i pornografisk bild ska betraktas som illegala. Problemet är att det i stort sett är omöjligt att fastställa den exakta åldern på ett barn på en bild när barnet inte är identifierat. Istället måste åldern fastställas utifrån en objektiv bedömningsgrund, och där har lagstiftaren valt att främst utgå från pubertetsutvecklingen. En stor del av det bild- och filmmaterial på internet som visar sexuella handlingar eller sexuell posering skildrar till synes unga personer. Det är förstas inte möjligt att med säkerhet avgöra att dessa personer är under 18 år, men det går heller inte att fastslå att det är en vuxen person. Det här leder

till att skyddet för det barn som påbörjat sin pubertetsutveckling blir svagt.

I statistiken som redovisats tidigare ser det ut som att övergreppsmaterial på barn främst utgörs av bilder och filmer på spädbarn och barn som inte påbörjat sin pubertetsutveckling. Illegala bilder där barnet kategoriseras som pubertetsutvecklade utgör enbart 12,5%. ECPATs bedömning är att den siffran inte ger en rättvisande bild av verkligheten. Efterfrågan och tillgång på bilder och filmer där barnet har påbörjat sin pubertetsutveckling är stor, men utformningen av lagstiftningen och svårigheten att göra en exakt bedömning av ålder baserat på pubertetsutveckling utifrån en visuell granskning gör att dessa bilder ofta inte anses vara illegala.

Det finns också en omfattande gråzon för bilder som inte kan kategoriseras som övergreppsmaterial eftersom de inte är att anse som *pornografiska* utifrån lagstiftningens riktlinjer, men som ändå är exploaterande till sin natur. I gråzonen hamnar till exempel bilder där påklädda barn skildras i sexuellt utmanande poser eller bilder som av sammanhanget presenteras i blir sexualiserade. Exempel kan vara bilder på nakna barn som blandas med tydligt pornografiskt material eller hela album som samlar nakenbilder på barn från strandmiljöer. Dessa bilder kränker barnets integritet och sexualiserar barnet. För att barnets rätt att inte exploateras sexuellt ska respekteras måste bedömningen göras utifrån sammanhanget, istället för att enbart se till den enskilda bilden.

Barnpornografibegreppet

“In the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children, terminology is not just a matter of semantics: it determines the effectiveness of responses” – UN Special Rapporteur on Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, Maud de Boer-Buquicchio.

I svensk lag används fortfarande begreppet barnpornografi. Begreppet är missvisande, då pornografi involverar vuxna deltagare som har möjlighet att ge medgivande, och oftast sprids lagligt. Pornografi är också lagligt att konsumera. Ordet barnpornografi bär därför med sig innebörden att barnet deltar frivilligt och på lika villkor. En bild eller film som skildrar en sexuell handling med barn är alltid ett sexuellt övergrepp eller våldtäkt. Begreppet är också olyckligt då det med sin koppling till

den lagliga pornografin, förminskar brottet mot barnet och fråntar förövaren ansvar. Det som i lagen kallas barnpornografi är bevismaterial på sexualbrott mot barn. Internationellt används ofta termen *child sexual abuse material*, ECPAT Sverige använder på svenska termen *dokumenterade sexuella övergrepp på barn***.

En stor utmaning i arbetet mot sexuell exploatering av barn på nätet är att övergreppens allvar ständigt förminskas, vilket begreppet barnpornografi bidrar till. Det tar sig uttryck i bland annat en rutinmässig användning av den lägre delen av straffskalan, en brist på förståelse för kopplingen mellan det så kallade barnpornografibrottet och faktiska sexualbrott mot barn och en tveksamhet att alls anmäla brottet. Det kan också handla om idrottstränare, läkare eller andra som arbetar med barn där arbetsgivaren inte inser vikten av att stänga av den misstänkte förövaren under pågående utredning. Rör det sig om ett bötesbrott är det inte säkert att det ens kommer till en uppdragsgivares kännedom.

Ett första steg framåt skulle vara att ta bort kopplingen till pornografi och ändra benämningen på brottet så den beskriver vad det faktiskt handlar om, sexualbrott mot barn.

” Ordet pornografi kommer från det grekiska ordet *po’rné* som betyder prostituerad och – grafi (skrivet). Barnpornografi? Ordet är lika missvisande som intetsägande.

Missvisande för att det på intet sätt beskriver den verklighet av sexuella övergrepp som miljontals barn tvingas till varje år. Övergrepp som dokumenteras och sprids på internet för att sedan kunna konsumeras av vem som helst, när som helst för oöverskådlig framtid.

Intetsägande för att ordet inte längre får oss att tänka på vad det faktiskt innebär och beskriver. Det är först när vi ser eller hör de dokumenterade övergreppen som det fulla går upp för oss vad ”barnpornografi” handlar om, nämligen barn, ofta väldigt små, som inte sällan utsätts för grova sexuella övergrepp.

Låt oss därför tillsammans arbeta för att lämna ordet barnpornografi och istället kalla det för dokumenterade sexuella övergrepp mot barn.”

Björn Sellström

Kriminalkommissarie, Nationella operativa avdelningen, Nationellt It-brottscentrum, Verksamhetsspecialist/ Internetrelaterade sexualbrott mot barn

*Commercial Sexual Exploitation of Children Online, A strategic assessment, Europol, 2015, s13)

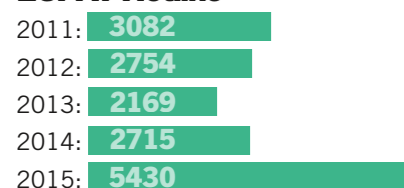
**Dokumenterade sexuella övergrepp på barn är en av de termer som Interpol rekommenderar istället för det missvisande ordet barnpornografi. Läs mer om rekommenderad terminologi på: www.interpol.int/Crime-areas/Crimes-against-children/Appropriate-terminology

- Antalet tips till ECPAT Hotline ökade markant 2015 jämfört med tidigare år. Under 2015 granskade ECPATs analytiker 5430 tips. De allra flesta tips gällde dokumenterade sexuella övergrepp på barn, men en tydlig ökning av tips på grooming kunde också noteras.
- ECPAT Hotlines medlemskap i den internationella organisationen för hotlines, INHOPE, ger goda resultat. Hela 79% av alla tips på övergreppsmaterial på svenska servrar kom från en hotline i annat land via INHOPE. Dessutom har ECPAT Hotline bidragit till det globala arbetet mot sexuell exploatering av barn. Under 2015 skickade ECPAT Hotline 834 tips på övergreppsmaterial på barn via INHOPE till hotline i det land materialet spårades till.
- En stor del av de tips som inkom till ECPAT Hotline under 2015 bedömdes som möjligen illegala, hela 30%. Tack vare ECPAT Hotline fick svensk polis kännedom om en stor mängd övergreppsmaterial och sexualbrott mot barn med koppling till Sverige.
- Sexuellt övergreppsmaterial är idag lättillgängligt och sprids numera ofta via sociala nätverk, öppna forum och molnbaserade lagringstjänster. Av de tips som spårades till Sverige under 2015 återfanns övergreppsmaterialet i cirka 60% av fallen på molnbaserade lagringstjänster.

- Användningen av anonymiserings- och krypteringsverktyg är idag vanligt förekommande vid spridning av övergreppsmaterial. Detta försvårar spårningen av serverplacering och IP-adress vilket gör korrekt rapportering och nedtagning av materialet svårare.
- Egenproducerat material där barn poserar eller utför sexuella handlingar framför webbkamera förekommer allt oftare bland tipsen som rör dokumenterade sexuella övergrepp på barn. ECPAT ser en tydlig koppling till det ökande antalet anmälningar för brottet utnyttjande av barn för sexuell posering.
- Spridningen av dokumenterade sexuella övergrepp på barn på internet är fortfarande en lönsam brottslighet. Idag används sällan traditionella betalsätt, som kreditkort. Istället hittar förövarna andra sätt att tjäna pengar på övergreppen.
- Skyddet i barnpornografilagstiftningen är svagt för barn som påbörjat pubertetsutvecklingen. Detta eftersom bedömningen av huruvida en bild eller film skildrar ett barn utgår från den kroppsliga utvecklingen.
- Sexuell exploatering av barn på internet är en brottslighet som ökar i omfattning. Samtidigt förminskas ständigt brottets allvar, bland annat genom användandet av den missvisande benämningen barnpornografi. En mer lämplig benämning är dokumenterade sexuella övergrepp på barn.

ECPAT Hotline 2015

Antal inkomna tips till ECPAT Hotline

Antal inkomna tips 2015, totalt: 5430

Antal inkomna tips per månad:

Jan: 563
Feb: 414
Mar: 596
Apr: 689
Maj: 644
Jun: 534
Jul: 273
Aug: 348
Sep: 350
Okt: 329
Nov: 396
Dec: 294

Antal inkomna tips per kategori och antal som bedömdes illegala:

ECPAT Hotline tar emot tips i fyra kategorier.

1. Dokumenterade sexuella övergrepp på barn: 5201 (96%), 1605
2. Grooming: 214 (4%), 20
3. Resande förövare: 9 (<1%), 4
4. Människohandel med barn för sexuella ändamål: 6 (<1%), 3

Totalt antal inkomna tips som bedömdes som illegala: 1632 (30%)

Totalt antal inkomna tips där ingen åtgärd vidtogs: 3798 (70%)

Orsak:

Sidan stängts ned: 210 (5,5%)
Materialet borttaget: 477 (12,5%)
Inget resultat: 426 (11%)
Ej illegalt: 2685 (71%)

Totalt antal tips från allmänheten, som bedömts illegala: 1440

Totalt antal tips från INHOPE, som bedömts illegala: 192

Totalt antal tips som bedömts illegala, lokaliserade i Sverige: 243

Antal tips från allmänheten rörande tips i Sverige, 2015: 51 (21%)
Antal tips från INHOPE rörande tips i Sverige, totalt 2015: 192 (79%)

Antal tips skickade till svensk polis 2015: 582

- övergreppsmaterial, öppna nätet: 282
- övergreppsmaterial, darknet: 273
- Människohandel: 3
- Resande förövare: 4
- Grooming: 20

Tipsen på resande förövare rörde Gambia, Filippinerna samt två fall i Thailand.

Totalt antal tips i darknet: 273

Antal tips, Freenet: 172 (63%)
Antal tips, Tor: 101 (37%)

Tips via INHOPE: 1026

Sammanlagt tips skickade till och från INHOPE-nätverket 2015
Tips till ECPAT Hotline från INHOPE: 834
Tips skickade från ECPAT Hotline till INHOPE: 192

Kön på barnet

Båda: 91 (9%) (11% ej avgjort borträknat)
Flicka: 579 (56,5%) (71% ej avgjort borträknat)
Pojke: 145 (14%) (18% ej avgjort borträknat)
Ej avgjort: 211 (20,5%)

Webbsidor där sexuella övergrepp begås mot barn av båda könen: 91

Spädbarn: 14
Förpubertal: 70
Pubertetsutvecklad: 3
Ej avgjort: 4

Kommersiellt: 5
Ej kommersiellt: 84
Ej avgjort: 2

Webbsidor där sexuella övergrepp begås mot flickor: 579

Spädbarn: 19
Förpubertal: 412
Pubertetsutvecklad: 75
Ej avgjort: 73

Kommersiellt: 25
Ej kommersiellt: 489
Ej avgjort: 65

Webbsidor där sexuella övergrepp begås mot pojkar: 145

Spädbarn: 6
Förpubertal: 83
Pubertetsutvecklad: 51
Ej avgjort: 5

Kommersiellt: 1
Ej kommersiellt: 139
Ej avgjort: 5

Åldersgrupp på barnet

Spädbarn: 41 (4%) (5,5% ej avgjort borträknat)
Förpubertal: 587(57%) (77,5% ej avgjort borträknat)
Pubertetsutvecklad: 129 (12,5%) (17% ej avgjort borträknat)
Ej avgjort: 269 (26%)

Webbsidor där sexuella övergrepp begås mot spädbarn: 41

Båda: 14
Flicka: 19
Pojke: 6
Ej avgjort: 2

Kommersiellt: 6
Ej kommersiellt: 33
Ej avgjort: 2

Webbsidor där sexuella övergrepp begås mot förpubertala barn: 587

Båda: 70
Flicka: 412
Pojke: 83
Ej avgjort: 22

Kommersiellt: 24
Ej kommersiellt: 536
Ej avgjort: 27

Webbsidor där sexuella övergrepp begås mot pubertetsutvecklade barn: 129

Båda: 3
Flicka: 75
Pojke: 51
Ej avgjort: 0

Kommersiellt: 1
Ej kommersiellt: 115
Ej avgjort: 13

Kommersiell

Kommersiell sida: 38 (4%) (0,5% ej avgjort borträknat)
Ej kommersiell: 880(85,5%) (99,5% ej avgjort borträknat)
Ej avgjort: 108 (10,5%)

Webbsidorna som var kommersiella: 38:

Spädbarn: 6
Förpubertal: 24
Pubertetsutvecklad: 1
Ej avgjort: 7

Båda: 5
Flicka: 25
Pojke: 1
Ej avgjort: 7

Webbsidorna som var icke-kommersiella: 880

Spädbarn: 33
Förpubertal: 536
Pubertetsutvecklad: 115
Ej avgjort: 196

Båda: 84
Flicka: 489
Pojke: 139
Ej avgjort: 168

Tips från INHOPE: 192

Detaljerad information gällande inkomna tips från INHOPE till ECPAT Hotline under 2015

Kön på barnet

Båda: 8 (4%) (4,5% ej avgjort borträknat)
Flicka: 161 (84%) (88,5% ej avgjort borträknat)
Pojke: 13 (7%) (7% ej avgjort borträknat)
Ej avgjort: 10 (5%)

Åldersgrupp på barnet

Spädbarn: 11 (6%) (7,5% ej avgjort
borträknat)
Förpubertal: 96 (50%) (66% ej avgjort
borträknat)
Pubertetsutvecklad: 39 (20%) (26,5%
ej avgjort borträknat)
Ej avgjort: 46 (24%)

Kommersiell

Kommersiell sida: 10 (5%) (7% ej
avgjort borträknat)
Ej kommersiell: 134 (70%) (93% ej
avgjort borträknat)
Ej avgjort: 48 (25%)

Avsändarland (5 största)

UK: 96 (50%)
USA: 31
Nederländerna: 13
Portugal: 9
Australien: 9
Övriga: 27

Typ av webbsida

Inkomna tips på dokumenterade
sexuella övergrepp på barn kan vara
lokaliserade på webbsidor som exklu-
sivt tillhandahåller övergreppsmate-
rialet, det kan vara sociala medier,
forum, bloggar, eller molnbaserade
lagringssidor. Dessa lagringssidor för
filer stod under 2015 för 115 stycken,
eller 60%, av de svenska sidor som
INHOPE tipsade ECPAT Hotline om
under 2015.

Antal tips skickade till INHOPE: 834

*Detaljerad information gällande
inkomna tips från INHOPE 2015*

Kön på barnet

Båda: 83 (10%) (13%, ej avgjort
borträknat)
Flicka: 418 (50%) (66%, ej avgjort
borträknat)
Pojke: 132 (16%) (21%, ej avgjort
borträknat)
Ej avgjort: 201 (24%)

Åldergrupp på barnet

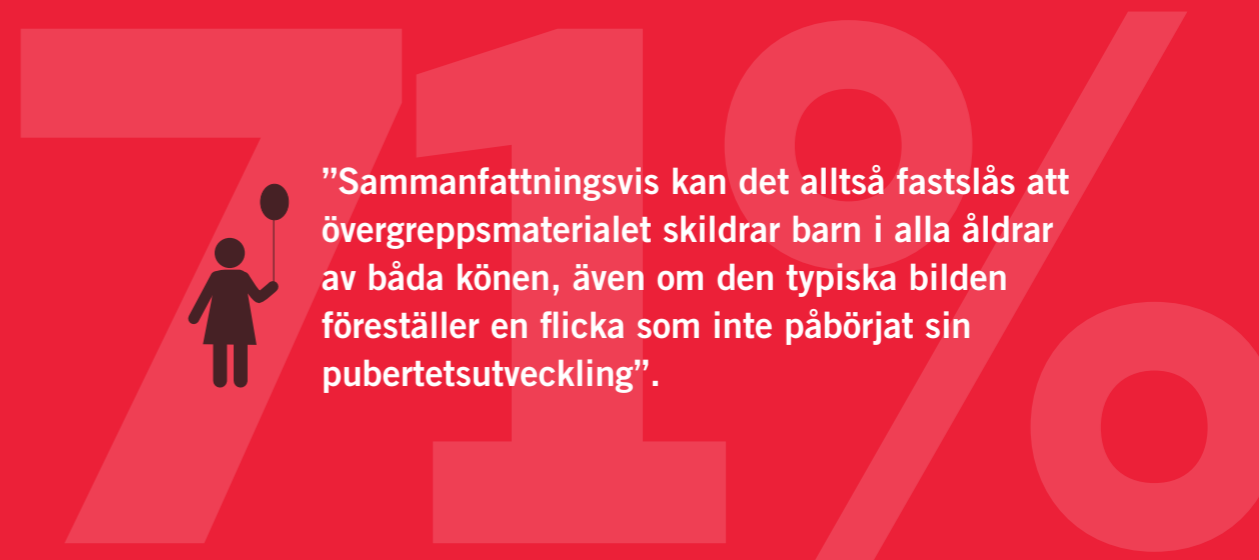
Spädbarn: 30 (3,5%) (5%, ej avgjort
borträknat)
Förpubertal: 491 (59%) (80%, ej
avgjort borträknat)
Pubertetsutvecklad: 90 (11%) (15%,
ej avgjort borträknat)
Ej avgjort: 223 (26,5%)

Kommersiell

Kommersiell sida: 28 (3%) (4% ej
avgjort borträknat)
Ej kommersiell: 746 (90%) (96% ej
avgjort borträknat)
Ej avgjort: 60 (7%)

Mottagarland (5 största)

USA: 528 (63%)
Nederländerna: 116 (14%)
Ryssland: 94 (11%)
Tyskland: 26
Kanada: 12
Övriga: 58

”Sammanfattningsvis kan det alltså fastslås att övergreppsmaterialet skildrar barn i alla åldrar av båda könen, även om den typiska bilden föreställer en flicka som inte påbörjat sin pubertetsutveckling”.

Vad har du sett?

SEXUELLA ÖVERGREPP AV BARN PÅ NÄTET

Det som i lagen kallas barnpornografi är i själva verket bilder och filmer som skildrar övergrepp på barn. Varje tips är viktigt och kan leda till att ett barn eller en förövare identifieras.

- > MÄNNISKOHANDEL MED BARN FÖR SEXUELLA ÄNDAMÅL
- > GROOMING
- > RESANDE FÖRÖVARE

Tipsa alltid om du misstänker någon form av sexuella övergrepp mot barn!

www.ecpathotline.se

HUR ANMÄLER DU TILL ECPAT HOTLINE?

På ECPAT Hotlines hemsida finns en enkel funktion där du kan lämna ditt tips. När du tipsar om människohandel, grooming eller resande förövare, försök alltid att svara på frågorna **VAD**, **VAR** och **VEM**.

- > **VAD** har hänt?
- > **VAR** hände det?
- > **VEM** eller **VILKA** är involverade?

ECPAT Sverige, Sankt Göransgatan 66, S-112 33 Stockholm
Telefon 08-59 89 20 00 E-post info@ecpat.se
www.ecpat.se Bankgiro 903-4349

MOT BARNSEXHANDEL